

V Bruseli 11. novembra 2022
(OR. en)

14495/22

SOC 614
EMPL 420
ANTIDISCRIM 112

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh záverov Rady o začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce – <i>schválenie</i>

Delegáciám v prílohe zasielame návrh záverov Rady o začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce, ktorý vypracovalo predsedníctvo. O návrhu záverov sa rokovalo na dvoch zasadnutiach pracovnej skupiny pre sociálne otázky a bol predmetom neformálnej písomnej konzultácie s delegáciami (ST 14058/22). Znenie uvedené v prílohe odráža znenie, na ktorom sa dohodli delegácie prostredníctvom tejto neformálnej písomnej konzultácie, pričom jediný rozdiel spočíva v číslovaní bodov, ktoré bolo usporiadané postupne.

Výbor sa vyzýva, aby potvrdil dohodu dosiahnutú na úrovni pracovnej skupiny a aby pripojený návrh záverov predložil na schválenie na zasadnutí Rady (EPSCO), ktoré sa uskutoční 8. decembra 2022.

Návrh záverov Rady

o začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce

UZNÁVAJÚC, ŽE:

1. Európska únia je založená na hodnotách ľudskej dôstojnosti, slobody a dodržiavania ľudských práv a je odhodlaná bojovať proti diskriminácii, a to aj proti diskriminácii z dôvodu zdravotného postihnutia, ako sa uvádza v Zmluve o Európskej únii, Zmluve o fungovaní Európskej únie a Charte základných práv. EÚ je tiež odhodlaná podporovať vysokú úroveň zamestnanosti;
2. v Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý v roku 2017 spoločne vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia, sa deklaruje, že každý má právo na rovnaké príležitosti (zásada 3), na aktívnu podporu zamestnanosti (zásada 4), na zdravé, bezpečné a prispôsobené pracovné prostredie a ochranu údajov (zásada 10) a na prístup k základným službám (zásada 20). V pilieri sa tiež uvádza, že ľudia so zdravotným postihnutím majú právo na podporu príjmu, ktorá zaručuje dôstojný život, na služby, ktoré im umožnia zapojiť sa do trhu práce a života spoločnosti, a na pracovné prostredie prispôsobené ich potrebám (zásada 17).
V Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv zo 4. marca 2021 sa stanovujú tri nové hlavné ciele EÚ, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030, a to zvýšiť zamestnanosť a účasť na odbornej príprave a znížiť počet ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Vedúci predstavitelia EÚ privítali tieto hlavné ciele v Portskom vyhlásení a na zasadnutí Európskej rady v júni 2021. V Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv sa takisto uznáva prínos osôb so zdravotným postihnutím k dosiahnutiu cieľov do roku 2030, a to aj tým, že sa v rámci sociálneho prehľadu navrhlo nový hlavný ukazovateľ rozdielu v zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím;

3. EÚ a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD). Veľká väčšina členských štátov tiež ratifikovala opčný protokol k tomuto dohovoru, ktorý 13. decembra 2006 prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov. V článku 27 dohovoru UNCRPD sa zakotvuje právo osôb so zdravotným postihnutím pracovať na rovnakom základe s ostatnými v rámci otvoreného a inkluzívneho trhu práce¹;
4. v smernici 2000/78/ES sa stanovuje všeobecný rámec pre boj proti diskriminácii v zamestnaní a povolani z rôznych dôvodov vrátane zdravotného postihnutia s cieľom zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Medzi kľúčové opatrenia na podporu inkluzívneho a udržateľného zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím patrí zabezpečenie rovnakého prístupu k zamestnaniu, primeraných úprav na pracovisku a boj proti diskriminácii na základe zdravotného postihnutia;
5. v smernici 2019/882 (Európsky akt o prístupnosti), ktorá bola prijatá v roku 2019, sa vyžaduje, aby určité výrobky a služby uvádzané na európsky trh spĺňali požiadavky na prístupnosť, čo osobám so zdravotným postihnutím uľahčuje nezávislý život a umožňuje inkluzívnejšiu spoločnosť a trh práce;

¹ Výklad článku 27 sa vysvetľuje vo všeobecnej poznámke č. 8 o práve na prácu a zamestnanie, ktorú 9. septembra 2022 uverejnil Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

6. Európska komisia sa zaviazala vytvoriť Úniu rovnosti, ku ktorej významne prispieva stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 prijatá Komisiou 3. marca 2021. Cieľom tejto stratégie je zlepšiť život osôb so zdravotným postihnutím v EÚ aj mimo nej a podporiť vykonávanie dohovoru UNCPRD, ako aj zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Stratégia sa zameriava aj na podporu prístupu ku kvalitným a udržateľným pracovným miestam a uvádza sa v nej, že účasť na zamestnanosti je najlepším spôsobom, ako zabezpečiť hospodársku autonómiu a sociálne začlenenie. Členské štáty sa v nej vyzývajú, aby do roku 2024 okrem iného stanovili cieľové hodnoty na zvýšenie miery zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím a zníženie rozdielov v miere zamestnanosti medzi osobami so zdravotným postihnutím a osobami bez zdravotného postihnutia s cieľom pomôcť dosiahnuť hlavnú cieľovú hodnotu v oblasti zamestnanosti na rok 2030 navrhnutú v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv;
7. Rada vo svojich záveroch z júna 2021 uvítala a schválila stratégiu Komisie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 a vyzvala členské štáty, aby okrem iného pokračovali v rozvoji a aktualizácii národných stratégií a politík na vykonávanie dohovoru UNCPRD podľa potreby v súlade s uvedenou stratégiou;
8. balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, hlavná iniciatíva v rámci stratégie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, obsahuje súbor nelegislatívnych opatrení (vrátane usmernení a príkladov pozitívnych opatrení), ktoré sú zamerané na zlepšenie výsledkov na trhu práce pre osoby so zdravotným postihnutím. Vztahuje sa na šesť oblastí činnosti: posilnenie kapacít služieb zamestnanosti a integračných služieb; podporu vyhliadok na zamestnanie prostredníctvom pozitívnych opatrení a boja proti stereotypom; zaistenie primeraných úprav na pracovisku; udržanie osôb so zdravotným postihnutím v zamestnaní; prevenciu zdravotných postihnutí spojených s chronickými chorobami; zabezpečenie systémov pracovnej rehabilitácie v prípade choroby alebo úrazu a preskúmanie možností kvalitných pracovných miest na chránených pracoviskách a ciest k otvorenému trhu práce;

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE:

9. medzi mierou zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím a bez zdravotného postihnutia existuje značný rozdiel (24,2 percentuálneho bodu, 50,8 % v prípade osôb so zdravotným postihnutím a 75 % v prípade osôb bez zdravotného postihnutia²). Situácia je ešte horšia v prípade žien so zdravotným postihnutím, z ktorých je zamestnaných len 48,3 % v porovnaní s 53,9 % mužov so zdravotným postihnutím³. Miera nezamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím v EÚ je 17,1 % v porovnaní s 10,2 % v prípade osôb bez zdravotného postihnutia a miera ekonomickej aktivity osôb so zdravotným postihnutím je len 61,0 % v porovnaní s 82,3 % v prípade osôb bez zdravotného postihnutia. Osoby so zdravotným postihnutím čelia väčším ťažkostiam pri hľadaní zamestnania, a preto je pravdepodobnejšie, že sa stanú dlhodobo nezamestnanými alebo neaktívnymi. Ak sú osoby so zdravotným postihnutím zamestnané, často pracujú na chránenom pracovisku, a nie na otvorenom trhu práce⁴, alebo na pracovných miestach s nižšou požadovanou kvalifikáciou, nižšou mzdou (čo dokazuje 16 % priemerný ročný mzdový rozdiel) a na menej stabilných pracovných miestach s obmedzenejším prístupom k možnostiam odbornej prípravy, čo ich vystavuje vyššiemu riziku chudoby pracujúcich. Okrem toho osoby so zdravotným postihnutím neúmerne zasiahla kríza COVID-19, čo v mnohých prípadoch bránilo ich účasti na trhu práce, napríklad v dôsledku nedostatočnej dostupnosti riešení v oblasti telepráce;
10. podpora zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím na kvalitných pracovných miestach má zásadný význam pre zabezpečenie dobre fungujúceho a inkluzívneho trhu práce. V súčasnom kontexte demografického poklesu, ako aj nedostatku pracovných síl a zručností je využitie potenciálu osôb so zdravotným postihnutím aj spôsobom, ako dosiahnuť vyššiu celkovú mieru zamestnanosti v súlade s cieľom v oblasti zamestnanosti stanoveným v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv. Je to dôležité aj v kontexte zelenej a digitálnej transformácie, ktoré pre osoby so zdravotným postihnutím ponúkajú nové pracovné príležitosti;

² Zdroj údajov: Eurostat. Európska komisia (2021): [Európske porovnávacie údaje o stratégii Európa 2020](#).

³ Zdroj údajov: Index rodovej rovnosti 2021, [Európsky inštitút pre rodovú rovnosť \(europa.eu\)](#)

⁴ Európska komisia a Skupina na vysokej úrovni pre otázky zdravotného postihnutia (2016): Ôsma správa skupiny na vysokej úrovni pre otázky zdravotného postihnutia o vykonávaní Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

11. účasť na trhu práce a prístup ku kvalitným pracovným miestam sú pre osoby so zdravotným postihnutím mimoriadne dôležité ako nástroje sociálneho začlenenia a finančnej nezávislosti. Osoby so zdravotným postihnutím, najmä ženy, však v prístupe na otvorený trh práce a pri udržaní si formálneho zamestnania stále čelia rôznym prekážkam. Tieto prekážky sa týkajú strany dopytu (napr. diskriminácia, stigmatizácia, mylné predstavy, pokiaľ ide o náklady na prispôsobenie pracoviska a zabezpečenie primeraných úprav, chybný odhad produktivity, nedostatok informácií alebo informovanosti o dostupnej podpore) aj strany ponuky (napr. úroveň vzdelania a zručností, potreba personalizovanej podpory vrátane hľadania práce a strachu zo stigmatizácie), ako aj kontextových a inštitucionálnych faktorov (ableizmus, prekážky v prístupe na rovnakom základe s ostatnými, a to aj k základným službám, ako je doprava, či k vybudovanému a digitálnemu prostrediu a skutočnosť, že pracovníci so zdravotným postihnutím si nemôžu v prípade, keď sú zamestnaní, zachovať prístup k dávkam v invalidite);
12. osoby so zdravotným postihnutím sú veľmi rozmanitou a heterogénnou skupinou. Niekedy čelia viacerým formám diskriminácie a niektoré majú zložité potreby, čo si vyžaduje personalizovaný prístup a podporu prispôbenú konkrétnym individuálnym situáciám. S cieľom nájsť pre tieto osoby vhodné pracovné miesta je potrebné posúdiť potreby každého jednotlivca, a to aj pokiaľ ide o jeho zdravotné postihnutie, podporu, ktorú potrebuje na pracovisku, vyhliadky na kariérny rast či potreby v oblasti sociálnej podpory. V tejto súvislosti by sa pozornosť mala venovať aj osobám v zraniteľnej situácii, pričom by sa malo zohľadniť hľadisko rodovej rovnosti a prierezový rozmer. Inkluzívne vzdelávanie a primerané sociálne služby, účinné služby zamestnanosti vrátane pozitívnych opatrení, primeraných úprav na pracovisku, pracovnej rehabilitácie a chránených pracovísk – toto všetko sú dôležité faktory, ktoré zohrávajú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby osoby so zdravotným postihnutím mali prístup na otvorený trh práce a mohli sa na ňom zúčastňovať;

13. sociálne služby by sa mali využívať ako nástroj aktívneho začleňovania, pretože primeraný prístup ku kvalitným inkluzívnym a dostupným sociálnym službám je základným predpokladom toho, aby sa osoby so zdravotným postihnutím mohli aktívne zúčastňovať na trhu práce. Osobám so zdravotným postihnutím by sa malo ponúkať personalizované poskytovanie služieb sociálneho začlenenia, ako sú poradenstvo, mentorstvo, sociálna práca a podpora, aby prekonalí svoju nepriaznivú sociálnu situáciu, zvýšili svoju zamestnateľnosť a našli si zamestnanie. Okrem toho by v prípade potreby mali byť k dispozícii individualizované opatrenia a podporné služby, ako sú osobná asistencia, doprava a tlmočnicke služby, aby sa zabezpečil rovnaký prístup k zamestnaniu. Služby zamestnanosti by mali poskytovať podporu, ako je usmerňovanie a poradenstvo, sprostredkovanie práce, ergodiagnostika, rekvalifikácia a profesijné poradenstvo, ako aj spolupráca so zamestnávateľmi a školami, najmä miestnymi zamestnávateľmi a školami poskytujúcimi vzdelávanie osobám so zdravotným postihnutím. Je potrebné systematicky podporovať rozvoj sociálnych a integračných služieb, aby mali primerané kapacity a financovanie;
14. v záujme zlepšenia výsledkov osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce je potrebné podporovať synergie a spoluprácu medzi všetkými príslušnými službami, poskytovateľmi a aktérmi vrátane zdravotníckych a rehabilitačných služieb, sociálnych služieb, služieb zamestnanosti, zamestnávateľov, sociálnych partnerov, mimovládnych organizácií, organizácií osôb so zdravotným postihnutím, organizácií pacientov, škôl a obcí. Mimoriadne dôležitá je aj účasť zainteresovaných strán na regionálnej a miestnej úrovni;
15. sociálne hospodárstvo dopĺňa činnosť členských štátov pri poskytovaní kvalitných sociálnych služieb, a preto zohráva kľúčovú úlohu pri uľahčovaní zapojenia osôb so zdravotným postihnutím do života spoločnosti a ich účasti na trhu práce. Najmä sociálne podniky môžu podporovať aktívne občianstvo a sú vynikajúcim príkladom „hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí“. Ponúkajú príležitosti na zvyšovanie úrovne zručností, čím podporujú osoby so zdravotným postihnutím v príprave na otvorený trh práce a účasti na ňom. V záujme podpory účasti osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce je dôležité podporovať sociálne podniky a v plnej miere využívať ich potenciál premostiť prechod z kvalitných chránených pracovísk na otvorený trh práce;

16. prístup osôb so zdravotným postihnutím na otvorený trh práce by sa mal podporovať prostredníctvom rôznych nástrojov, ako sú finančné príspevky zamestnávateľom, daňové odpočty, stimuly na prijímanie do zamestnania a kvóty. Mnohé členské štáty zaviedli systém kvót, ktorým sa zamestnávateľom ukladá povinnosť, že buď zamestnajú minimálny podiel osôb so zdravotným postihnutím, alebo im vzniknú peňažné náklady, napr. vo forme sankcie. Výzva v súvislosti so zabezpečením účinnosti systému kvót spočíva v nájdení rovnováhy medzi motivovaním zamestnávateľov, aby znášali potenciálne dodatočné náklady na zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím, a peňažnými nákladmi v prípade nedosiahnutia kvóty. Nábor pracovníkov by sa mal podporovať aj bojom proti stereotypom a mylným predstavám, ako sú napríklad tie, ktoré sa týkajú administratívnych nákladov, absencií a obmedzenej výkonnosti, ako aj poskytovaním informácií zamestnávateľom o dostupnej podpore, podporou výmeny osvedčených postupov, udeľovaním ocenení za rozmanitosť atď. Prechod z ekonomickej neaktivity do zamestnania by sa mal podporovať inkluzívnymi systémami sociálneho zabezpečenia a nemal by viesť k zníženiu dávok v invalidite, ktoré kompenzujú dodatočné životné náklady súvisiace so zdravotným postihnutím;
17. prispôsobenie pracovísk a organizácia pracovného času, napr. prostredníctvom práce na čiastočný úväzok, predstavujú vysoko účinné postupy na začlenenie osôb so zdravotným postihnutím do otvoreného trhu práce. Počas pandémie COVID-19 sa čoraz častejšie využívali flexibilné formy práce, najmä telepráca. Tieto postupy a vo všeobecnosti využívanie prístupných a inkluzívnych riešení a nástrojov IT by sa mali podporovať ako prostriedok na uvoľnenie potenciálu osôb so zdravotným postihnutím a na prispievanie k vytváraniu pracovných podmienok, ktoré vo väčšej miere vedú k rovnakej účasti osôb so zdravotným postihnutím. Zamestnávatelia, najmä malé a stredné podniky, by sa mali v prípade potreby podporovať v ich úsilí o zlepšenie svojich postupov a organizácie práce. Je kľúčové, aby zamestnávatelia dostávali podporu vrátane finančnej podpory na zabezpečenie primeraných úprav na pracovisku a doma v prípade telepráce a na získanie potrebného vybavenia, ako sú dostupné a inkluzívne komunikačné nástroje, technologické riešenia a softvér. Mali by sa zabezpečiť primerané podmienky, aj pokiaľ ide o ochranu zdravia a bezpečnosť;

18. je dôležité, aby osoby so zdravotným postihnutím mali prístup ku komplexným rehabilitačným službám, ktoré podporujú ich účasť na trhu práce, pomáhajú predchádzať psychologickým problémom a sociálnemu vylúčeniu, podporujú odborné vzdelávanie a prípravu, ako aj rozvoj zručností vrátane zručností v oblasti IT. S cieľom zabezpečiť efektívne a včasné poskytovanie týchto služieb je potrebné podporovať prepojenia a synergie medzi službami zamestnanosti, zdravotníctva, sociálnymi službami a službami pracovnej rehabilitácie, a to aj zavedením individuálneho riadenia prípadov. Výsledky komplexnej rehabilitácie vedúce k zlepšeniu pracovnej kapacity s cieľom získať kvalitné zamestnanie by sa mohli zohľadniť pred prijatím rozhodnutí o priznaní invalidného dôchodku;
19. cieľom nariadenia o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+) je podporovať začlenenie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými, pričom sa ním podporuje úsilie členských štátov o vykonávanie dohovoru UNCPRD. ESF+ sa okrem toho zameriava na podporu zamestnanosti prostredníctvom aktívnych intervencií umožňujúcich začlenenie do trhu práce, najmä v prípade mladých ľudí, dlhodobo nezamestnaných, znevýhodnených skupín a neaktívnych osôb, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva. ESF+ by mal tiež prispievať k zabezpečovaniu prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom zlepšiť ich začleňovanie do zamestnania, vzdelávania a odbornej prípravy, a tým posilniť začleňovanie týchto osôb do všetkých oblastí života;

20. na konferencii o integrácii osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce, ktorú usporiadalo české predsedníctvo 20. a 21. septembra 2022 v Prahe a na ktorej Komisia predstavila európsky balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, sa potvrdila relevantnosť šiestich hlavných oblastí balíka. Účastníci zdôraznili, že je dôležité zvýšiť počet osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce. Okrem iného zdôraznili aj potrebu poskytnúť osobám so zdravotným postihnutím príležitosti na odbornú prípravu, a to s dôrazom na zručnosti v oblasti IT vrátane využívania digitálnych technológií. Vzhľadom na diskusie, ktoré sa uskutočnili na konferencii, je jasné, že by sa mala uznať rozmanitosť potrieb osôb so zdravotným postihnutím a mala by sa vhodne riešiť ich motivácia. Opatrenia stanovené v balíku sú zamerané v prvom rade na zamestnávateľov. Na konferencii sa preto potvrdilo, že je dôležité podporovať zamestnávateľov na otvorenom trhu v ich úsilí o nábor a udržanie ľudí so zdravotným postihnutím v zamestnaní. Zároveň je potrebné uznať a podporovať úlohu zamestnávateľov na chránenom trhu práce, ako aj sociálnych podnikov pri podpore postupného začleňovania a prechodu na otvorený trh práce;
21. tieto závery nadväzujú na predchádzajúcu prácu a politické záväzky Európskeho parlamentu, Rady, Komisie a relevantných zainteresovaných strán v tejto oblasti, a to vrátane dokumentov uvedených v prílohe;

**RADA EURÓPSKEJ ÚNIE VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE
S VNÚTROŠTÁTNYMI PRÁVOMOCAMI A S PRIHLIADNUTÍM NA VNÚTROŠTÁTNE
OKOLNOSTI:**

22. vykonávali príslušné usmernenia a opatrenia zahrnuté do balíka opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, ktorý predložila Komisia v spolupráci s platformou pre oblasť zdravotného postihnutia a so sociálnymi partnermi, a v príslušných prípadoch podporovali vykonávanie akčného plánu pre sociálne hospodárstvo predloženého 9. decembra 2021;
23. vypracovali metódy riadenia prípadov na podporu osôb so zdravotným postihnutím na ceste k otvorenému trhu práce vrátane úzkej spolupráce medzi službami zamestnanosti, organizáciami osôb so zdravotným postihnutím, zdravotníckymi službami, inštitúciami sociálneho zabezpečenia, sociálnymi službami a službami pracovnej rehabilitácie;
24. podporovali opatrenia na zabezpečenie prevencie rizík pre osoby so zdravotným postihnutím na pracovisku, najmä pokiaľ ide o ochranu zdravia a bezpečnosť, a akúkoľvek formu diskriminácie alebo zneužívania;
25. využívali potenciál sociálnych podnikov, ktoré majú odborné znalosti v oblasti integrácie a kombinovania sociálnych a podnikateľských prístupov, na podporu začlenenia osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce;
26. vytvorili a posilnili siete regionálnej spolupráce zahŕňajúce všetky zainteresované strany a subjekty, ktoré zohrávajú úlohu pri podpore zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím;
27. vytvorili efektívne a účinné systémy a stimuly na povzbudenie zamestnávateľov na otvorenom trhu práce, aby zamestnávali osoby so zdravotným postihnutím, a tak znížili rozdiely v odmeňovaní osôb so zdravotným postihnutím a osôb bez zdravotného postihnutia, pri súčasnom rešpektovaní autonómie sociálnych partnerov;

28. presadzovali a podporovali zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím vo verejnom sektore, a to aj zabezpečením prístupných a inkluzívnych pracovísk;
29. podporovali odborné vzdelávanie a prípravu osôb so zdravotným postihnutím s prihliadnutím na technologický pokrok pri rozvoji ich zručností v oblasti IT;
30. podporovali rozvoj zručností odborníkov v digitálnej oblasti, pokiaľ ide o prístupnosť, s cieľom sprístupniť digitálne produkty a služby osobám so zdravotným postihnutím, čo povedie k inkluzívnejším pracoviskám;
31. zvážili pravidelné (opätovné) posúdenie výsledkov komplexnej rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska ich pracovnej schopnosti pred prípadným priznaním invalidných dôchodkov, a to aj tým osobám, ktoré pracujú;
32. uľahčili prechod osôb so zdravotným postihnutím zo sociálnej a pracovnej rehabilitácie na trh práce okrem iného vytvorením systému, ktorý bude reagovať na individuálne potreby, pokiaľ ide o účasť na trhu práce a pracovnú rehabilitáciu;
33. podporovali využívanie všetkých dostupných nástrojov, najmä profesijného poradenstva, posúdenia pracovnej kapacity a odbornej prípravy v oblasti primeraných úprav s cieľom identifikovať konkrétne potreby osôb so zdravotným postihnutím a uľahčiť tak ich zamestnanie na otvorenom trhu práce;
34. usilovali sa zabezpečiť, aby politiky sociálnej ochrany účinne prispievali k uľahčeniu zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím, v prípade potreby aj prostredníctvom kompenzácie dodatočných nákladov spojených so zdravotným postihnutím, a to aj pre zamestnané osoby, a zároveň poskytovali dôstojnú životnú úroveň a všetku potrebnú podporu tým osobám, ktoré sú a zostanú mimo trhu práce;

35. využívali dostupné nástroje financovania z prostriedkov EÚ, najmä ESF+, na podporu začlenenia osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce, napr. zlepšením prístupnosti a inkluzívnosti služieb v oblasti zamestnanosti a profesijného poradenstva a podporou integrovaných spôsobov začleňovania osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce;
36. zvážili politiky vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, s cieľom podporiť vykonávanie výziev, ktoré sa v nej uvádzajú a ktoré sú adresované členským štátom. Tieto výzvy sa týkajú:
- stanovenia cieľových hodnôt do roku 2024 v záujme zvýšenia miery zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím a zníženia rozdielov v miere zamestnanosti medzi osobami so zdravotným postihnutím a osobami bez zdravotného postihnutia s cieľom pomôcť dosiahnuť hlavnú cieľovú hodnotu EÚ v oblasti zamestnanosti na rok 2030 predloženú v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv,
 - posilnenia kapacít služieb zamestnanosti pre osoby so zdravotným postihnutím a zlepšenia spolupráce so sociálnymi partnermi a organizáciami osôb so zdravotným postihnutím na tento účel,
 - uľahčenia samostatnej zárobkovej činnosti a podnikania aj pre osoby s mentálnym a psychosociálnym postihnutím poskytovaním podpory v právnych a obchodných záležitostiach, okrem iného aj využívaním finančných prostriedkov EÚ,
 - stanovenia cieľových hodnôt pre účasť dospelých osôb so zdravotným postihnutím na vzdelávaní s cieľom zvýšiť ich účasť a zabezpečiť, aby vnútroštátne stratégie v oblasti zručností zahŕňali osobitné potreby osôb so zdravotným postihnutím s cieľom pomôcť dosiahnuť cieľovú hodnotu stanovenú v programe v oblasti zručností a v Akčnom pláne na realizáciu piliera sociálnych práv.
37. pomáhali vykonávať a v príslušných prípadoch šíriť výsledky balíka opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím na vnútroštátnej úrovni a medzi všetkými príslušnými aktérmi, aby sa účinok tejto iniciatívy maximalizoval;

VYZÝVA KOMISIU, ABY

38. pokračovala v monitorovaní situácie osôb so zdravotným postihnutím v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy, chudoby a sociálneho vylúčenia, a to aj v kontexte európskeho semestra. Osobitná pozornosť by sa mala venovať ženám so zdravotným postihnutím, a pokiaľ je to možné, osobám, ktoré čelia viacerým formám diskriminácie;
39. podporovala a monitorovala vykonávanie iniciatív stanovených v balíku opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím;
40. podporovala a monitorovala vykonávanie príslušných opatrení stanovených v akčnom pláne pre sociálne hospodárstvo, ktoré patria do jej pôsobnosti;
41. podporovala a uľahčovala vzájomné učenie a výmenu osvedčených postupov v oblasti začleňovania osôb so zdravotným postihnutím do trhu práce;
42. prostredníctvom existujúcich programov podporovala vzdelávanie a odbornú prípravu osôb so zdravotným postihnutím, najmä v oblasti digitalizácie;
43. pomáhala šíriť praktické nástroje a usmernenia balíka opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím;

44. pokračovala v podpore práce platformy pre oblasť zdravotného postihnutia s cieľom uľahčiť vykonávanie stratégie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím a podporovať výmeny medzi všetkými zainteresovanými stranami na európskej úrovni;

**VYZÝVA VÝBOR PRE ZAMESTNANOSŤ (EMCO) A VÝBOR PRE SOCIÁLNU
OCHRANU (SPC), ABY:**

45. v spolupráci s Komisiou naďalej zohľadňovali oblasť začleňovania osôb so zdravotným postihnutím pri monitorovaní zamestnanosti a sociálneho rozvoja v EÚ.
-

Referenčné dokumenty

1. Medziinštitucionálne dokumenty EÚ

Európsky pilier sociálnych práv https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sk.pdf

Európsky samit o začlenení 2020: [Vyhlásenie zástupcov členských štátov EÚ o záujmoch osôb so zdravotným postihnutím](#)

Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

Budovanie hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo (14890/21 + ADD 1)

2. Právne predpisy EÚ

Smernica 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16 – 22)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70 – 115)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17 – 75)

3. Rada Európskej únie

Rozhodnutie Rady z 26. novembra 2009 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom

Závery Rady o stratégii v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 (9749/1/21 REV 1)

Závery Rady o posilnení uplatňovania Charty základných práv v Európskej únii (6795/21)

Závery Rady o [zlepšení zamestnávania ľudí v zraniteľnom postavení na trhu práce](#); (dokument 14646/19)

[Závery Rady o prístupe osôb so zdravotným postihnutím k športu](#) (Ú. v. EÚ C 192, 7.6.2019, s. 18 – 22)

Závery Rady o hospodárstve zameranom na dobré životné podmienky (13432/19)

Závery Rady o podpore vykonávania európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 – 2020 (11843/11)

4. Európska komisia

Oznámenie Komisie (KOM(2010) 636 v konečnom znení): Európska stratégia pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 – 2020

Komisia [SWD(2020) 291 final]: Hodnotenie európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 -2020

Oznámenie Komisie (COM(2021) 101 final): Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030

Oznámenie Komisie: Budovanie hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo (2021)

Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

5. Európsky parlament

Uznesenie EP o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolani so zreteľom na UNCPRD

6. Organizácia Spojených Národov

Valné zhromaždenie OSN, Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím:
rezolúcia/prijatá Valným zhromaždením 24. januára 2007, A/RES/61/106, dostupná
na adrese: <https://www.refworld.org/docid/45f973632.html>
